

JAK JSEM PŘIŠEL KE SVÉMU INDIÁNSKÉMU JMÉNU

Mám rád Švýcarsko. Procestovali jsme ho se ženou křížem krážem, opakovaně jsem ho navštívil služebně. Měl jsem tak možnost nejen stát pod majestátným Matterhornem, dát si skleničku Williamsky u Kapličky u mostu v Luzernu či chvíli rozjímát u pomníku ženevského rodáka Jeana-Jacqua Rousseaua, ale i poznat jakousi samozřejmou, velkou míru demokracie a proslulou švýcarskou preciznost. Co jsem ale netušil, že právě tady dostanu své indiánské jméno. Ale abych to vzal po pořádku.

Liberecký kraj dlouhé roky spolupracuje se švýcarským kantonem St. Gallen. V rámci této spolupráce jsem byl opakovaně členem krajských delegací, které navštívily Švýcarsko s cílem získat i předat zkušenosti z různých oblastí, ať už se jednalo o likvidaci odpadů či naposledy o podporu zdraví. Při této poslední návštěvě St. Gallenu pro nás hostitelé připravili nabitý, ale skvělý program, který nás seznámil s koncepcí i systémem podpory zdraví na úrovni kantonu. Navštívili jsme kantonální ministerstvo zdravotnictví, jednali se zajímavými a výraznými osobnostmi, které v této oblasti pracují, účastnili se několika akcí tematicky orientovaných na podporu zdraví, jako např. sportovní „Dny mládeže“, prezentace dentální profylaxe nebo zdravé školní stravování. Co mne však zaujalo nejvíce, byla míra institucionalizace a systém podpory zdraví. Ten je reprezentován v kantonu s necelým půl milionem lidí relativně nevelkým oddělením podpory zdraví při kantonálním ministerstvu zdravotnictví. Toto oddělení, s cca dvaceti lidmi, organizuje, koordinuje, ale i provádí podporu zdraví v následujících oblastech: prevence závislostí, výživa a pohyb, školní zdraví, zdravé stáří, duševní zdraví či posilování zdraví v podnicích. Témata jistě nepřekvapivá. Jen stabilní systém, odpovědnost, financování a výsledky. Pro zajímavost: ukazatel dentálního zdraví – KPE index, který je u nás dle posledních relevantních studií (pro jistotu je poslední roky neděláme) u dvanáctiletých dětí kolem pěti, je ve Švýcarsku kolem jedné. Fungování tohoto systému mne velmi zajímalo, protože je v podstatě reálnou aplikací naší původní myšlenky Regionálních center podpory zdraví. Jejich současná podoba je sice trochu jiná, nicméně by nic nemuselo bránit zajistit těmto našim centrům udržitelnost nejen po dobu trvání projektu „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, ale i komplexní působnost v celé oblasti podpory zdraví a primární prevence. Zkrátka to, o co jsme se snažili, ve Švýcarsku funguje.

Ale zpátky k tématu i názvu mého úvodníku. Prostě když mne něco zajímá, tak se ptám. A když mne něco moc zajímá, tak se moc ptám. Myslím si, že umím být dokonce otravný. Nicméně hostitelé byli velmi zdvořilí a na vše odpověděli hned nebo po přípravě. Trochu mi to vrátili poslední den, kdy jsme se účastnili sportovních her mládeže, které slavnostně uváděl současný prezident švýcarské federace, kterým byl shodou okolností v systému střídání v této funkci představitel kantonu St. Gallen. Na závěr akce jsme s panem prezidentem měli setkání, během něhož se ukázalo, jak podrobně byl informován o průběhu naší návštěvy. Při představování mi totiž řekl: „Vy jste Ten, který se pořád ptá, že?“

A tak jsem ve Švýcarsku přišel ke svému indiánskému jménu. Nestydím se za něj, a abych mu dostal, dovolte mi položit jednu věčně aktuální otázku na závěr: Quo usque tandem abutere Catilina patientia nostra? Cicero nám jistě odpustí, když si v jeho citátu nešťastníka Catilinu nahradíme nešťastníky jinými, dle libosti.

MUDr. Vladimír Valenta, Ph.D.

Krajská hygienická stanice Libereckého kraje se sídlem v Liberci